

Газет 2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Эренлардин СЕС

РД-дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

№28 (1062) 13-июль, арбе, 2022-йис. Газетдин са экз. къимет киоскрай - 15 манат

Ватан хуьдайла, чанар къурбандна

Р.М. Нагметулласев

Р.М. Шахмиров

Э.З. Шахвердиев

А.С. Мамедов

Россиядин армияди 2022-йисан 24-февралдилай эгечна Украинада дяведин махсус операция кыле тухузва. Адан къилин мурадар - Украина демилитаризация ва денацификация авун, Донбассдин агъалияр гъаф йисарин зулумдикай, Киевдин режимдин геноциддикай хуьн я.

Малум тирвал, эхиримжи муъжуд йисуз ана яшамыш жезвай урус агъалийрин аксина ягъунар къун акъазарзавачир. Чи дывекаррин вилик къетлен месэла эцигна, личный составдин арада магърумвилер тлимиларун ва дяведин тапшуругъар тамамардайла, исляг агъалияр къурбанд тавун. Махсус операция кыле тухудайла, Докъузпара райондай Украинадин сергытра аскервилин буржи тамамаруникди къуд къегалди чпин чанар къурбандна. Гъар юкъуз информациядин такъатра Россиядин аскеррин щийи къегалрикай, журьэтлувилин чешнейрикай хабарар гузва. А баркаллу рухвайри вири дуньяда фашизмдин ва нацизмдин винелгъалибвал къазанмишун патал чпин жегил чанар къурбанд-

зава. Ингье, абурун чешнеяр:

Шагвердиев Элшад Заферович, Къалажух хуьр

Ам Назрань шегъерда кардик квай №3718 военный частунин контрактный къуллугъдин сержант тир. РФ-дин Яракълу къуватри Украинада махсус операция тухудайла, алай йисан мартдиз къегалвилелди телеф хъана. Июлдиз адан 36 йис тамам жедай. Элшадахъ уьмуьрдин юлдаш ва къве аял амуькна. Элшад уьмуьрдин эхирдалди Ватандиз, буржидиз, гайи кьинез вафалу яз амуькна. Ада хягъай пеше Ватан, вичин халкъ хуьнин рекъый тир. Ам къилизни акъудна. Россиядин Федерациядин Президент В. Путинан Указдалди Э. Шагвердиевиз Жуьрэтлувилин орден гана.

Шагъмиров Рустам Мегъамедович, Усугъчай хуьр

Рустам Шагъмирова Ростовский областдин №12/628 военный частунин вертолетрин эскадрильядин инженерно-авиациядин къул-

лугъда аскервал кыле тухузвай. Ам Россиядин дяведин къуллугъ кыле тухузвайбурухъ галаз Украинада кыле физвай махсус операциядин ягъунриз гъахъна. Адан мурад дунья миллетчивилин тегъуьндикай, фашизмдин таъсирдикай хуьн тир. Алай йисан мартдиз ватандин вилик вичин аскервилин буржи тамамардайла, ам къегалвилелди телеф хъана. 20-мартдиз Рустам Усугъчай хуьруьн сурара кучудна.

Са тлимилалавар: Рустам Мегъамедович 1988-йисан 8-сентябрдиз Аверьяновка хуьре дидедиз хъана. Ада Къизлярдин 6-гимназияда клелна. Экстерный къайдада школа акъалтарна, ам 2009-йисуз Санкт-Петербургдин государственный экономический университетдиз гъахъна. Гуьгъуьнин йисуз аскервилин къуллугъдиз эвер гана. Къуллугъ Вологда шегъерда кыле фена. Армядилай гуьгъуьниз эвленмиш хъана, уьмуьрдин юлдаш Сульгията адиз руш багъишна. Са йисалай хизардин уьмуьрда дегишвилер кыле фена. Рустама конт-

рактдин кьуллугъдик кьил кутуна. Ада старший механик яз электрондин женгина десте таъминарзавай.

Телеф хъана. РФ-дин Президентдин Указдалди адан кьегъалвилер Жуьрэтлувилин ордендалди кьейдна. Адан хизанда январдин вацра 6 йис тамам хъанвай хва, Агъмада уьмуьр давамарзава.

Нагметуллаев Радик Маликович, Каракуьре хуьр

Аскервилин буржи тамамардайла, Украинада РФ-дин кьушунри махсус операция кьиле тухудайла, гьуьлуьн пехотадин 414-кьилдин ботальондин взводдин командирдин заместитель алай йисан мартдин вацра телефон хъана. Ам хайи хуьруьн

сурара аскервилин гьуьрметдин лишанар галаз кучудна.

Радикан хизанда пуд аял авай. Р. Нагметуллаев чи халкьдин риклера кьегъал хва яз амуькда. РФ-дин Президентди адан кьегъалвилерни Жуьрэтлувилин ордендалди кьейдна.

Мамедов Азад Сагъедович, Минрагъ-Къазмайрин хуьр

Алай йисан майдин вацра, 30 йисан яшда авай, вичи №93723 военный частуна кьуллугъзавай гвардиядин сержант Украинада махсус операция кьиле фидайла, РФ-дин яракьлу кьушунрин гьвадинни десантрин частуна аваз хъана. Ватан миллетбазвилин таъсирдикай хуьдайла, Азад кьегъалвилелди тел-

еф хъана...

И виклегъ ва баркалду рухвайри Ватандин хатасузвал хуьнин рекъе чпин жегъил чанар эцигна.

Абурун тварар ва чешнедин крар Россиядин тарихда эбеди яз амуькда.

"Докъузпара район" МР-дин Кьил Мегъамед Шамилован теклифдалди муниципалитетдин кьуд хуьре спец операцияда телефон хъайи кьегъалрин тварарихъ кьилдин куьчяр акалда. Кьегъалрин тварар ва игит крар рикел хуьн, абурун къаматдиз юкь агъузна икрам авун - кьезвай несилдин хиве авай истеклу буржи я.

ЧИ МУХБИР

Украинада Россиядин махсус операция - Рагъаклидай патлахъ галаз дуьньядин гележег паталди ягъунар

Украина денацификация ва демилитаризация авунин рекъай кьиле тухузвай операцияди тарих кьве чукуниз пайзава: виликандаз ва гуьгьуьниндаз.

24-февралдиз чун кьехъ галаз цийи дуьньяда аваз ахварай аватна. Ана чун са шумуд вацра яшамини жезва. Ша, рикел хкин, кьехъ галаз чун чара жезва. Рагъаклидай патан политологри "тарихдин эхирда" вахтунлай вилик ийизвай выводри ва абуру санламышай тиражри Югославиядал бомбаяр вегъидай нетижайрал гъана. НАТО-дин эхиримжи операцидани абур кьилеваз хъана. Альянсдин вагъшияр гьикъван инсанрин чанар кьурбанд хъанатлани, чпи эцигнавай мурадар кьилиз акъудунив агакъна. Ахпа Афгъанистан хъана, ана Вашингтондиз "Талибан" (Россияда къадагъа ала) куклвариз кланзавай. Къад йис алатна. США-дин кьушунар анай лянет кьилеллаз катна, талибри цийи кьилелай гьукум чпин гьилиз вахчуна. Ахпа Иракда инсанар гзаф къадарда аваз тергдай яракъ жагъуриз алахъна. Жагъанач, ИГ-диз кьвачел акъалтдай мумкинвал гана. Ахпа "арабрин гатфар" гатлума. США-ди Европада тереф хуьзвай. Ливияда ва Сирияда ивиар экъичдай, гражданский даяеяр гатлума. Ана "Исламдин гьукуматдин" боевикри чпин таъсир къалурна. Винидихъ кьейднавай хътин дуьньядин эхир кьезва. Цийиди эцигзава. Ана жаза галализ Цхинвал "градрай" ягъиз тадач. Демократидин эцигунрик чуьнуьх хъана, Одессадин профсоюзрин квалле инсанар куз тадач,

муьжуд йисуз кьиле физвай даяе кьатлун тавуна тадач...

Цийи дуьнья гьихътинди жеда? Чна вуч гьузетзава?

- Шартл алач, гъина чун яшамини жезватлани... Къе цийи дуьньядин гележег урус аскеррин гъиле ава. Ам гъиле авайбуру ам паталди ягъунар кьиле тухузва. Россиядин ва США-дин сад муькуьдаз тешпигъ даяедин гьерекатра, абур кьиле тухунин практикада, еке фаркъ ава. Чи аскерри ислягъ инсанар тергзавач, самолетри шегъеррал бомбаяр вегъезвач. Украинада гъи объект хъайитлани тергдай мумкинвал чи армиядихъ авазва. И муьквара и гьакъикъат "Кинжалди" усатна. Урусрин аскеррин даяедин тактика ислягъ агъалийрин арадай кьурбандар тлимиларун я. И гьалдиз килигна чи аскерри гьар са шегъердин агъалияр яшамини жезвай квартал ахтармишна кланзава. Акси патан терефда гьар са даklarдин клане сна-

йпер чуьнуьх хъанва. Гъавилай чи телефон хъайи гьар са аскерди ислягъ украинвийрин уьмуьр хуьнин рекъе женг тухванва. Махсус операция гьикъван вахтунда герек ятлани, гъа чъвалди давам жеда, ина гьерекагдай кар авач. Дипломатри ам мус акъалтарда лугъуз, рахунар ийизва. Абуруз цийи дуьньядин кьурулуш, адан туькьуьр хьунухъ чириз кланзава. Шартл алач, СНВ-3-дин гьакъиндай дискуссия кьиле фида, кьилдин затл яз, гиперзвуковой яракъдикай малумат гуда. Россияда адан куьш виридалайни виняй я. Анжах кьейдна кланда, гьукуматрин арайра ислягъвал хуьнин рекъай кутлунзавай икьрар кьве терефдин документралди кьайдаламина виже кьведач.

Дуьньяда кьиле физвай вакъинайрик виридан пай ва иштиракчивал хьун герек я: Пекидин, Делидин, Берлиндин, Париждин, Тегерандин, Эр-Риялдин ва

масабурун. Чалахъ жезва, экономикадин укладдай Рагъ аклидай пата къве баян къазунна. США-дин ва адан саюзникри хсусиятдик хуькуьр тавунин принцип буш майдандиз акъудна. Россияви миллиардеррин яхтаяр ва маса эменни вахчунай, абуру чеб четинвилера гьатнавайди къе гьиссзава. Гьикл жедач къван, абурун пулдин такьаттарни Рагъ аклидай патан банкара ава. Ачухдиз абурук Вашингтондин, Лондондин, Брюсселдин крар акахъзавач. Кьилдин итиж ава россиявийрихъ Рагъ аклидай патан къуншийрин жигьетдай. Европа аслу туширди жедани, тахъайтла ада "пелел" къвазвай харцин къулурунриз къуллугъдани?!

Сир туш, жергедин Французри ва немсери гьисабзава, бес абурун патай куьмек аваз, Украинадин нацбатар хуьзва. США-ди, лагъайтла, западихъ галаз саналди авай жавабдарвилел вичин "квачер миьхнава". Россиявийриз авай гьалар сир туш, гила эцигнавай жермейриз (санкцийриз) килигна, жергедин европейвийринни инфляцидиз жаваб, куьмек гана кланзава. НАТО-дин Европадин паюниз Украинадиз куьмек гуз кланзава. Гьелбетда, кьилдин "кузвай кьилер" ава. Абурун мурад дяве яргалди члугун я...

Рагъ аклидай патан уьлквейра, 15 йис идалай вилик Мюнхенда Владимир Путина лагъай келим-

айриз бес къадардин фикир ганачир. Россиянни къе еке дегишвилерик ква. Ина куьгъне экономикадин месэлаяр гьалдай вахт куьтягъ хьанва. Гила авайбур адай экъечдай рекьер жагъурунинбур я. Кватл хьанвай вири месэлаяр са чкадал чириз ва баянар гуз жедайбур туш. Абуру гьалун патал гьар садан иштиракчивал ва кардик пай кутун важиблу я. Цийи дуьнья - ам жуван паталай, муькьва-къилидан паталай ва вири дуьньядин паталай жавабдарвал я. Гьавилай "къилдин остров хьиз" яшамиш жезвай инсан тахъун лазим я.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Дагъустандин сад лагъай наркомзем

(Мирзебег Ахундов дидедиз хъайидалай инихъ 125 йис тамам хьуниз талукъ яз)

Ватандиз вафалу, жележдин несилар патал чпин чанар къурбанд авур рухваяр чи рикелел хквезва. Къе мискисвийрни шад ва уьзуьагъ я, абуру чпин хайи чилел члехи хъайи, лезгийрин вафалу хва Мирзебег Ахундован гуьнарлу крарал, адан уьмуьрдин чешнелу рекьел дамахва. Адан, ялавлу уьмуьрдикай, бажарагълу ва халкъдин хийирдихъ элкьуьрнавай крарикай тлимил хьенвач. Ятлани кьейд ийиз жедат.

Мирзебег Тайиббекович Ахундов 1897-йисуз Самур округдин (гилан Докъузпара район) Мискискарин хуьре дидедиз хьана. 1905-йисуз гьевчи Мирзебег Темир-Хан-Шурадин реальный училищедиз гьахьна. Ана ада вич кьетлен бажарагъ ва зигьин авай сухта яз къалурна. 1915-йисуз и училище куьтягъайдалай къулухъ ам Харьковдин хуьруьн майишатдин институтдиз клелиз гьахьна. Адан студентвилин йисар Россияда Буржуазно-демократический революциядин къуват гужлу жезвай йисарал ацалтна. Дагъустандиз инкьилабдин гьерекагда иштиракун патал хтай ам 1917-йисуз бажарагълу революционерар тир У. Буйнакскийдихъ, Гь. Саидовахъ, С. Казбековахъ ва масабурухъ галаз таниш хьана ва Темир-Хан-Шурада тешкилнавай Дагъустандин просветительно-агитационный бюрода кваллахиз эгечна. И бюродин член яз М. Ахундова Советрин власть гьалиб хьун патал большевикрин партиядиз куьмек гуз агъалийрин арада сиясатдинни просветителвилин кваллахар тухуз хьана.

1918-йисуз къунши республика тир Азербайжандинни Астра-

ндин Яру гвардейчийрин къушунри куьмек гуналди, Дагъустандин са паюна Советрин гьукум малумарна ва ам мадни мягъкемарун патал Темир-Хан-Шурада областной военно-революционный комитет тешкилна. И комитетдин кваллах тухуз алакьдай членрин арада аваз Мирзебег Ахундовани кьетлен роль къугъвана ва ревкомдин векил яз ада областдин недай-хъвадай суьрсетдин жигьетдай кваллахна. Гьа и йисан июндиз хъайи областдин продкомдин къарардалди М. Ахундова девлетлуйрин мулкарай магьсуларни векьер вахчудай комиссиядин председателвиле кваллахна. И члавуз ам большевикрин партиядин жергейриз гьахьна ва кесибринни лежберрин арада политикадинни гьавурдик кутунин кваллах гужлу авун патал ада хуьрера кесибрин комитетарни советар тешкилна.

Дагъустанда Советрин власть тестиькарунин кардиз къецепатанни

къенепатан душманри иллаки манйивал ийиз хьана. Дагъустандиз туьркерин интервентарни бичераховчийрин бандаяр са патахъай гьахьнай ва муькуь патахъайни Гоцинский кьиле авай реакционерри Советрин аксина гьужумар авун иллаки мадни гужлу авуна. И четин шартлар акур М. Ахундова вич кьиле акъвазна красногвардейчийрин дестеяр тешкилна, душмандин бандаяр куькваруна иштиракна. Душмандихъ галаз хъайи барабар тушир къуватрин гьужумра Дагъустанда вахтуналди Советрин власть кланик кутуна. И четин ягъунра хъайи са къадар кар алакьдай революциядин деятеляр душмандин жаллатри телефна ва муькуь работникар Бакудизни Астрахандиз рекье гьатна. Абурун жергеда аваз М. Ахундовни Бакудиз акъатна.

РКП (б)-дин чинебан обкомдин членар дустагъ авурдалай гуьгъуьниз, 1919-йисан майдин вацра Дагъустандин хуьрериз деникинчийр гьахьна. Абурун аксина тухузвай женгиниз и йисан сентябрдиз Бакуда гуьнгьуьна хтур РКП(б)-дин обкомди руководство гуз хьана. И важиблу карда М. Ахундовани активныйдаказ иштиракна.

1919-йисан хуььтлуьз М. Ахундов обкомдин тапшуругъдалди Бакудай Дагъустандиз хтана ва ам Кизыл-Ярский фронтдин командующий, мусаватистрин гьилибан Казим-беян патав политический комиссарвиле тайинарна. И къуллугъдал М. Ахундов тайинарун дуьшуьщдин кар тушир. М. Далгата кхейвал, Казим-бей муьтлуьгъарун патал Мирзебе-

ган вилегъвал ва хшивал лазим хъана. Гъакъикъатдани, ада вич вилегъ ва хци большевик тирди советрин аксина авантюристрин гьерекатрин вилик пад атлунин карда къалурна. И къати женгерай лайихлу хва яз экъечлай М. Ахундован зегъмет Гьукуматди "Красный Знамядин" орден гуниз лайихлу хъана. Чехи шабагъ гудайла, адан характеристик-ада икI кхъенвай: "Мирзебег Ахундован женгчивилин лайихлувилери лацу гвайдейчийрин винел революционный фронтдин гъалибвал къазанмишунин карда еке роль къугъвана. Душмандин аксина фронтдин командующий, туьрк офицер Казим-беян патав политкомиссар яз къвалахдайла, юлдаш Ахундова адан къве чин алай политика дуъзвал акъудна. М. Ахундован вилегъвилин ва адан вахтундамаз къабулай серенжемри Казим-беягъ РКП(б)-дин Дагобкомдин ва оборонадин советдин аксина фронт агакъардай мумкинвал ганач".

1920-йисан 2-февралдиз Леваша хуьре хъайи РКП(б)-дин Дагъустандин областной комитетдин заседанидал Мирзебег Ахундов Къуре округдин комиссарвиле хъана. Ада и везифадал душмандин вилик пад къунин ва абур русвагъ авунин карда еке къвалах тухвана. М. Ахундован иштиракчивилелди контррево-

люционеринни мусаватистрин гъилибанар тир Казим-беянин Токаев Шапидин душманвилин мясат винел акъудна. Ахундова туьрк офицеррин таъсир маджалисдин фронтданни вилегъвилелди ва агалкъунралди акъвазарна.

1920-йисан мартдин сифте къилерай Казим-беян бандади Дагобкомдинни оборонадин советдин членар душтагъ авуна. Иник абурун жергеда аваз Мирзебег Ахундовни къвай. Душманри ам гуьллеламишун фикирнай, анжах абурун куьмекдиз Алибег Богатыреван партизанрин десте акъатна, Мирзебег Ахундов къутармиш хъана.

1920-йисан мартдин эхирра Г. К. Орджоникидзе, С. М. Киров, Н. М. Тухачевский къиле аваз баркаллу красный Армиядин къушунрин куьмекдалди востанидиз къарагъай отрядри белогвардейчийар кукъварна, Кеферпатан Кавказда ва Дагъустанда тешкилай ревкомдин составдик М. Ахундовни къвай. Дагревкомдин къарардалди сифтедай Мирзебег земотделдин ва ахпа Дагъустан АССР-дин хуьруьн майишатдин рекъяй Халкъдин Комиссарвиле (Наркомземвиле) тайинарнай.

1921-йисан февралдин эхирра Мирзебег Ахундован уьмуьрда шад вакъиа хъана. Вичин составдик Д. Коркмасов, А. Тахо-Годи, М. Хизр-

оев къвай делегациядихъ галаз М. Ахундов Москвадиз чехи регъбер В. И. Ленинан патав фена.

Граждан дъве куьтягъ хъайид-алай къулухъ М. Ахундов ислягъвилин майишатдин къвалахрал тамамвилелди машгъул хъана. ДАССР-дин чилерин Наркомвилин жавабдар къуллугъдал алаз, ада хуьруьн майишат гуьнгуьна тунин, ам социализмдин принциприн бинедаллаз туькьуьрунин, чилер дигайдабуруз элкьуьрунин ва абур ери аваз ишлемишунин карда ада В. И. Ленинан тапшуругъар къилиз акъудун патал еке зегъметар члугуна. Ам хуьруьн лежберрихъ галаз мукъвал-мукъвал гуьруьшмиш хъана. Ада 1926-йисуз вичин хайи хуьр Мискискиз хтайла, хуьруьнэгълийрихъ галаз гуьруьшмиш хъайила, абурун вилик чилер ери аваз ишлемишунин ва емишрин багълар кутунин важиблу месъэлар эцигна.

1928-йисуз Дагъустандин зегъметчийрин вафалу хва, Советрин власть тешкилунин карда вичин чан гайи Дагъустан АССР-дин сад лагъай наркомзем Мирзебег Ахундов вичин уьмуьрди цукъ акъудз-авай жегъил члавуз кечмиш хъана. Къе чи халкъди адан тIвар еке гуьрметдивди риклера хуьзва.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Муьгуьббатдин ва мусибатдин шаир

(Шаир Зульфигъар Къафланован 65 йис тамам хъуниз талукъ яз)

Зульфигъар Къафланов лезги халкъдин рикI алай шаир-лирик Шихнесеран хизанда 1957-йисуз дидедиз хъана. 1975-йисуз ада Миграгърин юкъван школа акъалтIарна. 1975-1977-йисара зульфигъара СССР-дин Яракълу къватрин жергеяра къуллугъна. Ам стратегиядин ракетайрин механик тир. Армиядин жергеяра къуллугъ къилиз акъудна хтайла, З. Къафланова Дагъустандин меркездин жуьреба-жуьре карханайра ва идарайра зегъмет члугуна. Пешекарвилел рикI алай Зульфигъара токарвиле, электривиле, грузчиквиле, операторвиле, резчиквиле, корректорвиле, инженервиле къвалахна.

1991-йисалай ам "Самур" журналдин редактор я. Шиирар З. Къафланова гъеле мектебда къелзаймай йисарилай эгечIна кхъизвай. 1994-йисалай эгечIна Зульфигъаран шиирар лезгийрин периодический печатдиз акъатзава. Ада Москвадин М. Горькидин тIварнихъ галай Литературный институт акъалтIа-

рна. РФ-дин писателрин Союздин член я. Зульфигъаран шиирар саналди тир сборникра, антологийра гъатнава. Абур мектебра ва вузра чирзава.

Зульфигъар Къафланов са шумуд къилдин ктабрин авторни я:

"Хъифимир", "Теменрин марф", "Сефил гатфар" ва масабурун. Дагъустандин эдебиятдик ва лезгийрин шииратдик кутунвай лайихлу паюнниз килигна, шаир Зульфигъар Къафланован лайихлувилер РД-дин Госсоветди Почетный грамотадалди ва къиметлу пишкешралди къейднава.

Шаир Зульфигъар Къафланован яратмишунрикай ачухдиз ва гегъеншдиз кхъенвай макъала гъеле чапдиз акъатнавач. Алим Халидин Эльдарова, Репия Къарибовади, Мердали Жалилова, и цIарарин авторди шаирдин шииратдин са бязи терефар фикирда къуна, чпин фикирар лагъанва жеди?! Амма абур тIмил я. Гъакъикъатда, Зульфигъар чи лезги эдебиятда, за къатлугъзвайвал, са цIйи вакъиа, масадбуруз вичин хатлунин тафаватлувилелди тешпигъ авачир шаир я. Адан шиирар-миниатюраяр чпин къилдинвилелди, художественный элементралди, образралди, ➔

тешпигьралди чара жезва. Ада чи эдебиятдиз хас хьанвай гзаф йисарин Шаркъ патан шииратдин къайдаяр, шиирар туйкьур авунин рекъий уьлчмеяр ишлемишзавач. Шаирди поэзияда цийи гел, цийи цан тухузва. Зульфיקъаран шииратда вири дуьньядин серягъатра тестикъ хьанвай верлибрди къетген чка къазва. Шаирди лацу, азад шиир вичин тегьерда клалубра аваз яратмишзава, гуьгьулдин истемишунрин атмосфера фикирда къуна, ада шаир В. Маяковскийдин саягъда, шартлуналди рифмадал гъизва. Художественный планра са шейбиниз ва нефесдиз талукъ къетгенвилер ада гьиссерин шикилдувал гана гьам дердиниз, гьам шадвилериз хас ийизва. ИкI, лугьудайвал, рекъемрин чкаяр дегишаруналди, суммади вичин гьисаб квадарзавач, ам дегиш тахьана амукъзава. Журналист ва шаир Мердали Жалилова дугьривилелди къейдзава хьи, Зульфיקъар Къафланов муьгьуббатдин ва мусибатдин шаир я. Зульфיקъара вичин вахт, заманадин къетгенвилер, кьиле физвай вакъияяр яржунин шикилра аваз къабулзава. И рекъий ам символикадиз, адан таъсирдиз мукъва я.

Чи милли шииратдиз символикадин лишанар гьун регъят буржикай туш. Чала виш йисара тестикъ хьанвай мягкем ибараяр манадин жигъетдай дегишариз, абур цийи ийиз алакьун - анжах философдин,

чIехи камалэгълидин агалкъун я. и рекъе Зульфיקъара гьикI кIвалахзава:

**Зи хиялар-
Капу физвай аялар,
Къе пакамлай къекъевезва зи,
Вахт себеб яз
ИчIи хьанвай,
МичIи хьанвай
Бейнида,
Са квехъ ятIа къекъевезва.
зав хиялри-
Аялри-
НектIалабиз,
ЭквIалабиз кичIезва...**

**"Югъ къайи тир, азиди,
душмандин вил хьиз",
"Зи уьмуьрди лацу пайдах
хкажзава кьилел зи",-**

Ихътин таъсирлу образар Зульфיקъаран шииратда гзаф гьалтзава.

Муьгьуббат ва ваган... Абурулай ширин ва истеклу ерияр шаирдихъ авач. Ада хкъизва:

**Чил хуьдайла,
Къуй зун къирай,
Мусибатдин женгина.
Амай чIавуз,
Амай чIавуз-
Муьгьуббатдин женгина...**

Инсандин уьмуьр гьикъван муракаб шартIарикай ибарат ятIани,

Зульфיקъара абур, ян тагана, фикирда къазва. Тикрар тежедай шикилар гьиссерин таваралди безетмишзава:

**ГьевечIи тирла,
Салаз яд гун дакIан яз,
ЧукIурдай за кламбурар
Цекверин...
Аял чIавуз къун тавур марф
Къвазва къе...**

Санлай къачурла, шаир Зульфיקъар Къафлановахъ тIебиатдин гуьзел сегънедин, таъсирлу мензерайрин шикилар авач. Абур кьилдин клусар ва легъзеяр яз тамамвилелди шиирра чкIанва.

"Аял чIавуз къун тавур марф..." - и образни таъсирлуди я. Ам лагъай чIал я, аял вахтар са къайгъуни авачиз, акуна - такуна алатзава. Ана "марф-накъвар" я. И кларце пашманвал, бягъс, зулум, татугайвилер - вири ава. Адаз шаирди "зи экуь гьам" лугьузва. "Сефил гатфар" - кьве гафунин арада контрастдин прием ишлемишзава ва масабур. Шаирдин шииратдин хатI къвердавай мягкем ва дурумлу жезва. Шаир гьамиша цийи жагъурунрин геле ава. Ахтармиш тавунвай гьиссерни адан гуьзчивилик ква. КIвалахзава шаирди, адаз чизва, 99 процент алахунар ва 1 процент бажаргъ тирди.

Шагьбала ШАГЬБАЛАЕВ

Альберт Рзаеваз - Дуствилин орден

XXXII лагъай Олимпиадада ва XVI лагъай Паралимпиададин Къугьунра къазанмишай къакъан агалкъунрин нетижайриз килигна, РФдин Президент Владимир Путина РДдин ГБУ "Спортивная школа по легкой атлетике" идарадин тренер Альберт Алиханович Рзаеваз Дуствилин орден гунин рекъий Указдал къул чIугуна.

Рикел хкъизва, 2021-йисуз къезил атлетикадал машгьул пагъливан Муса Таймазова Токиода кьиле фейи Паралимпиададин къугьунра къьизилдин медаль къазанмишна. Дагъустандин спортсменди клуб гадарунай дуьньядин рекорд эцигна. Ада снаряд 35,42 метрдиз акъудна.

Рзаев Альберт Алиханович Докъузпара райондин Мискискарин хуьре 1983-йисуз дидедиз хьана. Ада физический культурадай ва спор-

тдай ДГПУдин факультет тафаватлу яз акъалтIарна. 2002-йисалай Махачкъаладин спортивный школада къезил атлетикадай тренервиле кIвалахзава. А. Рзаев ДГУдин спортивный дисциплинайрин кафедрадин

доцент я.

2008-йисалай ДГУдин клелунин рекъий директордин заместителни я. 2008-йисалай 2015-йисалди ада къезил атлетикадай спортшколадин директорвиле зегъмет чIугуна.

2012-2014-йисара ам "Труд" стадиондин директор тир.

2015-йисалай къенин йикъалди буьркъуьбурун спортдин ва опорно-двигательный аппаратдиз хасаратвал ганвай спортсменрин (къезил атлетикадай) тренер я.

2020-йисалай Россиядин хкъагъай командадин тренерни я. Адаз спорт вилик тухунин рекъий авай агалкъунриз килигна Россиядин лайихлу тренервиле дережа тIварни ганва.

ЧИ МУХБИР

Бахтлу уьмуьрдин замин

Са сеферда Ибрагьим ибн Адгьамавай, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, жузунай:

- Вун дуьз рекьел атайдалай кьулухь, вуна бахт гьисснани?

- Эхь, са шумуд сеферда, - жаваб гана ада. - Ахпа ада вичин суьгьбет башламишна: "Садра зун гимида аваз физвай ва адан капитандиз зун чизвачир. Зал кукIвар хьайи парталар алай, зи чIарар какахьнавай ва зун гимида авайбуруз садазни таквадай руьгьдин экстазда авай. Абуру зал хьуьрезвай ва ягьанатар ийизвай. Чун авай гимида са зарафатчини авай. Ам ара атIуз зи патав агатзавай ва зи чIарар кьуна, ялиз, акьудзавай, ахпа зи кьамуз вегьизвай. И чIавуз за кIани кардив зун агакьнавайди гьиссна. Ахьтин ягьанатдикай за бахт гьиссзавай.

Бирдан лепеяр кьарагьна ва виридаз чпин чанарикай лап пис кичIе хьанвай. Штурвалдихь галайда гимиде кьезил хьун патал ина авай инсанрикай сад циз вегьена кIанзавайди лагьана. Абуру зун кьуна циз гадарна. Са кьадар чIавадай лепеяр секин хьана ва гимиде дуьз гьалдиз хтана. Абуру зун циз гадарун патал зи яб кьур вахтунда, зун мураддив агакьнавайди за гьиссна ва зун бахтлу тир.

Маса сеферда зун ксудай чка авачиз мискIиндиз фенай. Амма ана авай инсанри заз ана амуькьдай ихтияр ганач ва зун акьван яваш тир хьи, завай гьатта кьарагьиз жезвачир. И чIавуз абуру зи кIвачер кьуна ва зун чилий тIуз галчIурна, кьецихь акьудна. МискIиндин гурариз пуд кIар авай ва зи кьил гьар сада а жуьреда акьуна хьи, адай иви кьезе башламишна. Зун мураддив агакьнавайди за гьисснай. Гьар сеферда зи кьил акьурла, заз вири дуьньядин сирер ачух хьана. Ва за лагьана: "Пагь, и гурариз кIарар гзаф авайтIа, зи кефият амайдалайни артух жедай!"

Са сеферда зал хамуникай цванвай, чIутари кьунвай хилер галачир куьруь валчагь алай. Абуру зун инсафсуздаказ класзавай. Зи рикIел бейхабардиз за хазинада тунвай багьа парталар хтана. Зи руьгьди зи кьеняй гьарайна: "Вучиз, им вучтин тIал я?" Зун мураддив агакьнавайди за гьа чIавузни гьисснай".

Насигьат

Кьиса кIелай инсанди ахьтин азиятар вуч герек я лагьана фикирун мумкин я. Амма гьа ихьтин дуьш-уьшра чи нефсинивай эхиз жезвач. Ада вичиз манийвал гайи инсандиз такабурулу хьана гьакьван кьвед артух алаз жаваб гуз тада. Гьелбетда, чакай гьар садаз патарив гвай инсанрикай са гьихьтин ятIани хата хжатайла, гзаф вахтара чун кьисас вахчуз гьалават жезва, Аллагь патал гьил кьачузвач. Ахпа нефсини чавай гьайиф чIугвадай амалар ийиз тазва. Жемиятдин юкьва чи нефсини чавай, гуя чун виридалайни хьсанбуру я лагьана, фикириз вугузва. Эгер чна а жуьреда фикириз хьайитIа, чун такабурулу инсанрин жергеда туртIа жезва. Такабурулувал - им Исламда пислем-ишнавай кьилих я. Такабурулу инсанди иблисдин гафар рикIел хьурай. Кьурьанда лагьанва (мана): "Ада (Аллагьди) лагьана: "За ваз икрам ая лагьана буйругь авурла, ваз куь манийвална?" Ада (иблисди) лагьана: "Зун адалай (Адамалай) хьсан я. Вуна зун цIукай халкьнава, ам-чепедикай" ("аль-А'раф" сура, 12-аят).

Жув масадалай хьсан яз гьис-аба кьун - им лянет хьайи иблисдин кьилих кьур мисал я. Гьавилий гьар сеферда вичиз хасаратвал хьайила Ибрагьим ибн Адгьама, Аллагьдин регьимдик хьурай вич, сабуру ийизвай ва ада вичин нефсиниз ягьун кьазвайвал гьиссзавай. Нефсинихь галаз женг тухун - им кьенепатан алем жуваз-жув кIан хьуникай ва такабурулувиликай михьи авуналди, инсандив вичин усалвал ва зайифвал

кьатIуз тун я.

Зайд ибн Сабит, Аллагь рази хьурай вичелай, асгьабди агакьарна: "Са сеферда заз куьчедай тIуз 17 пине янавай партал алай халиф Умар, Аллагь рази хьурай вичелай, физ акуна. Заз адан язух атана ва зун накьвари кьуна кIвализ хьфена. Са кьадар чIавадай зун мадни куьчедиз экьечIна. Рекье зал генани халиф Умар, Аллагь рази хьурай вичелай, туьш хьана. Ада кьуьнел яд авай цел кьуна инсанрин юкьвай тIуз физвай. Зун мягьтел хьана адахь галаз рахана:

- Я инанмишбурун гьаким!

Ада гьасятда зи гаф атIана ва лагьана:

- Киса! Са шейни хабар кьамир! Зи амалдин жигьетдай за вун са кIус геж хьиз гьавурда твада!

Зун адан гуьгьуьна аваз фена. Ам са яшлу дишегьлидин кIвализ гьа-хьна ва ана авай кьапар ада цив ацIурна. Адалай кьулухь чун кьведни халиф Умаран, Аллагь рази хьурай вичелай, кIвализ рекье гьат хьувуна. За адавай вичин амалдин патахьай гьавурда тун тIалабна. Ада лагьана:

- Зи патав Персиядин ва Римдин посолар атанвай ва абуру зи чирвилерикай, адалатлувиликай ва эдеблу кьилихрикай геждалди зи тарифар авуна. Абуру хьфейдалай кьулухь, зи рикIе жуваз-жув бегенмиш хьунин гьисс арадал атана. Ахпа за за нефсиниз, гьа ваз акур ягьун кьуна (Мугьибут-Табари, "ар-Рийадун-Надра", 2-том, 380-чин).

Гъакъикъатда, пак инсанрин сир - им жуван усалвал ва зайифвал къагӀун я. Вучиз лагъайтӀа, жуван рикӀий лавгъавал ва жуваз-жув кӀан-ивал акъудиз гзаф четин я.

Абу Гъашим ас-Суфиди, Аллагъдин регъимдик хъурай вич, лагъана: "Рапунадди дагъ цунилай, рикӀий ана дувулар ахъайнавай лавгъавал акъудиз хейлин четин я". Амма акӀ тавунмаз, эдебдин лап там-амвилев агакъдач, вучиз лагъайтӀа, Пайгъамбардин, Аллагъдин патай

салам ва хийир-дуъа хъурай адаз, гъадисда лагъанва: "Нин рикӀе са стӀал хъайитӀани лавгъавал аваз хъайитӀа, ам Женнетдиз гъахъдач" (Муслим, "Иман", 147).

Къуръанда Аллагъ Таалади лагъана (мана): "Ни ам михънатӀа, адахъ агалкъунар хъанва. Ни ам къацӀурнаватӀа, адаз зарар хъанва" ("аш-Шамс" сура, 9-10-аятар).

Алимри лугъузвайвал, аятра лагъанвай "ам" лугъудай гафунин манада "рикӀ" ("ругъ") ава. Яни,

маса гафаралди, ни вичин рикӀ нукъсанрикай (пехилвиликай, такабурлувиликай, жуваз-жув кӀан хъуникай ва мсб) ми хъайтӀа, ам къутармиш жеда, Женнетдиз гъахъда. РикӀ нукъсанрив ацӀанвайди Жегъеннетдиз гъахъда. Гъавилий чна чарасуз чи рикӀ нукъсанрикай ми хъна кӀанда.

Лавгъасузвал - им бахтлу уьм-уьрдин замин я.

А. ЭМИРСУЛТАНОВ

ОТЧЕТ ОБ ИСПОЛНЕНИИ БЮДЖЕТА

С/П "село Каладжух" за II-квартал 2022 г.

ДОХОДЫ

Наименование показателя	Код строки	Код дохода на бюджетной классификации	Утвержденные бюджетные назначения	Исполнено				Неисполненные назначения
				Через финансовые органы	Через банковские счета	Некассовые операции	итого	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Доходы бюджета- всего			4013,0	1767,0			1767,0	
Земельный налог		18210606043101000110	204,0					
Имущественный Налог физ. лиц		18210601043101000110	72,0	36,0			102,0	
Налог на доходе физических лиц		10000110101020000	67,0	34,0			34,0	
Объем дотаций поселению РД			3560,0	1540,0			1540,0	
Расходы ВУС			110,0	55,0			55,0	
Резервный фонд							-100	

РАСХОДЫ

Наименование показателя	Код строки	Код расхода по бюджетной классификации	Утвержденные бюджетные назначения	Лимиты бюджетных обязательств	Исполнено	
					Через финансовые органы	
1	2	3	4	5	6	
Расходы бюджета - всего	200		4013		1692	
Ост. с начала года				124,0		
Заработная плата адм-ция		001 0104 88300 20000	121 211	1269,0	635	
Начисления на зарплату		001 0104 88300 20000	129 213	402,0	232	
Энергия		001 0104 88300 20000	244 223	126,0		
Услуги связи		001 0104 88300 20000	244 221		5,0	
Транспортные услуги		001 0104 88300 20000	244 222			
Коммунальные уч.		001 0104 88300 20000	244 226		33,0	
Уплата налога на имущест. Орг-н		001 0104 88300 20000	244 853		12,0	
Работы услуги по содержанию имущества		001 0104 88300 20000	244 225	250,0		
Прочие расходы		001 0409 15300 20000	760 244			
Прочие расходы		001 0104 88300 20000	244 226	130,00		
Увеличение стоимости основных средств		001 0104 88300 20000	244 310	140,00		
Увеличение стоимости материальных запасов		001 0104 88300 20000	244 340	589,0	280,0	
Зарплата ВУС		001 0203 99800 51180	121 211	84,0	42	
Пач-ния 17-365		001 0505 99800 51180	129 213	20,0	13	
Заработная плата ЖКХ		001 0505 99900 5000	211 111	499,0	184	
Нач-ния на вып-ты по оплате труда ЖКХ		001 0505 99900 5000	213 119	151,0	56	
Услуги по содержанию и имущество		001 0505 99900 5000	244 225	33,0		
Заработная плата СДК		001 1403 261 160 020	540 241,0		154	
Начисления на выплаты по опл. труда СДК		001 1403 261 60020	540 213	73,0	46	
Результаты исполнения бюджета (дефицит, профицит)					141	

З.М. МИРЗОЕВ, руководитель

М.Э. МИХРАЛИЕВ, бухгалтер

"Все для победы" - проект народного фронта по поддержке воинских подразделений ДНР и ЛНР. На данном портале рассказывается, как перечислить деньги, где принимают вещи, что требуется бойцам, здесь же можно узнать, как грузы доставляются адресатам.

По ссылке: <https://pobeda.onf.ru/>

К вниманию граждан!

Уважаемые граждане Докузпаринского района!

На территории Республики Дагестан в последнее время вновь участились несчастные случаи, связанные с гибелью несовершеннолетних детей на водных объектах.

7 июля 2022 года в реке в Кизилюртовском районе Республики Дагестан утонули два ребёнка пяти и четырёх лет.

8 июля 2022 года 8-летний мальчик и 10-летняя девочка утонули в Кизилюртовском районе во время купания в Канале Октябрьской революции возле посёлка Комсомольский.

Прогнозируется дальнейший рост несчастных случаев в водоёмах республики во время летнего купального сезона и увеличения посещающих их людей. Ожидаемое прибытие в текущем году в регион значительного количества туристов также может способствовать ухудшению ситуации.

Причинами многочисленных

фактов несчастных случаев в водоёмах являются не только не соблюдение мер безопасности пострадавшими несовершеннолетними, но и отсутствие за ними контроля со стороны взрослых. Потенциально опасные водные объекты (реки, каналы, озера, пруды) в регионе фактически не ограждены от доступа несовершеннолетних, отсутствуют соответствующие предупредительные таблички и указатели.

Многочисленные факты гибели граждан в водоёмах в предыдущие годы отмечалось в летний сезон из-за купания в неустановленных и не контролируемых силами специализированных подразделений МЧС местах.

Призываем всех граждан района соблюдать меры безопасности и держать на контроле несовершеннолетних детей!

В.Г. АЛИЕВ, врио начальника
МО МВД России "Ахтынский"

Уважаемые жители Докузпаринского района!

Напоминаем вам о том, что "Горячая линия" Министерства здравоохранения РД по вопросам коронавирусной инфекции работает круглосуточно.

При возникновении любых вопросов, связанных с состоянием здоровья вас и ваших близких по вопросам Covid-19, вы можете позвонить по номерам единой горячей линии "122", 8-800-555-49-43 или по номеру 8 (8722) 67-15-99.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдйлай акъатзава

Тешиклайди:
Докузпара райондин
администрация,
Дагустан Республика

Учредитель:
Администрация Докузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:
Ш.О.ШАГЪБАЛАЕВ

Хусуи корреспондентар:
Ц.Н. ШАГЪЭМИРОВА
А.Н. ЛУКЪМАНОВА

Корректор:
Ш.О.ШАГЪБАЛАЕВ

Верстка ийизвайди:
Х.А.ТАРИВЕРДИЕВА

Газетдин индексар:
Зур йисан кымет - 316 м.
Йисан кымет - 632 м.

Чандиз вахкай вахт: 13:00
Чапзавай вахт - 14:30

Тираж 300

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикрар сад тахъун мушкин я. Макъалайрин дегишрин дубъзиллин патлахъай жсаваб авторри чпи гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкъвена вахъузвач. Мадни, чпин макъалайра дегишвилер тунал, килер дегишарунал рази тушир мухбирривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тIалабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Дагестан

Регистрационный
номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.

Редакциядин,
издательстводин ва
типографиядин адрес:

368750, Докузпара
район, Усугъчай хуър,
тел.+7 (8722) 55-14-61
e-mail:
gos-erenlara@mail.ru
Чи сайт: www.erenlar.ru